

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مدرسه علمیه حضرت زینب(س) - امیدیه

زمستان ۱۴۰۰

الگوهای رفتاری امام علی علیه السلام

شخصیت والای مولای متقیان امام علی علیه السلام تبلور واقعی از توحید، عدالت، شهامت، شجاعت و اخلاق نیکو بوده و بهترین الگو برای تمام مسلمانان جهان است. ما در این نوشتار کوتاه به چند نمونه از رفتارهای خدایسندانه این امام همام می‌پردازیم.

دستور العمل بر خورد با مردم

از نظر امام علی علیه السلام مردم بندگان خدا و محترمند، و کارگزاران حکومتی باید در خدمت مردم باشند، از این رو در تمام نامه‌ها کارگزاران دولتی را به تواضع و فروتنی دعوت می‌فرمود. به فرمانداران خود نوشت:

«مسلمانان را مسخره نکنید و کسی که بیش از حق خود از شما درخواست کرد، تجاوز کرده، به او چیزی ندهید.»
(نهج السَّعَادَةِ ج ۴ ص ۲۶ - و - معادن الحکمه ج ۱ ص ۳۰۴)

اجازه ورود گرفتن

رعایت حقوق خویشاوندان در روابط اجتماعی لازم است. امام علی علیه السلام با اینکه در سطح عالی، روابط عاطفی خویش را با دوستان و اقوام برقرار می‌فرمود، تلاش می‌کرد تا حقوق خویشاوندان نادیده گرفته نشود.

حضرت امیر المومنین علی علیه السلام هرگاه که می‌خواست وارد منزل امام حسن مجتبی علیه السلام شود، درب را می‌کوبید و اجازه ورود می‌گرفت و آنگاه داخل می‌شد. (حلیه الابراج ج ۱ ص ۳۸۳)

حضرت امیر المومنین علی علیه السلام هرگاه که

می‌خواست وارد منزل امام حسن مجتبی علیه السلام شود، درب را می‌کوبید و اجازه ورود می‌گرفت و آنگاه داخل می‌شد. (حلیه الابراج ج ۱ ص ۳۸۳)

که اینها همه برای کل بشریت بهترین درس زندگی است.

کمک به یهودی در راه مانده

مرد یهودی که از شام با چند الاغ گندم به کوفه می‌آمد، در نزدیکی های شهر کوفه، الاغ های او با بار گم شده بودند و بی نوا با دوست قدیمی خود، حارث اعور همدانی، تماس گرفت و به امام علی علیه السلام متوسل شد.

رعایت حقوق خویشاوندان در روابط اجتماعی لازم است. امام علی علیه السلام با اینکه در سطح عالی، روابط عاطفی خویش را با دوستان و اقوام برقرار می‌فرمود، تلاش می‌کرد تا حقوق خویشاوندان نادیده گرفته نشود.

حضرت امیر المومنین علی علیه السلام شخصا الاغ های او را پیدا کرد و آن شب تا سحر از اموال او حفاظت نمود،

و تنها برای نماز صبح از یهودی جدا شد.

پس از نماز او را به بازار برد، اموال او را به فروش رساند، و نیازهای او را برآورد.

وقتی مرد یهودی آن همه ایثار و بزرگواری را از امام علی علیه السلام دید، مسلمان شد و گفت:

گواهی می‌دهم که تو دانشمند امت اسلامی، و جانشین پیامبر (صلی الله علیه و آله) بر جن و آدمیان می‌باشی.

(بواب الجنان و مجالس الواعظین ج ۱ ص ۲۸۱)

خندانن یتیمان

قنبر می گوید:

روزی امام علی علیه السلام از حال زار یتیمانی آگاه شد، به خانه برگشت و برنج و خرما و روغن فراهم کرده در حالی که آن را خود به دوش کشید، مرا اجازه حمل نداد، وقتی به خانه یتیمان رفتیم غذاهای خوش طعمی درست کرد و به آنان خوراند تا سیر شدند.

سپس بر روی زانوهای او دست راه می رفت و بچه ها را با تقلید از صدای بَع بَع گوسفند می خندانند، بچه ها نیز چنان می کردند و فراوان خندیدند.

وقتی از منزل خارج شدیم، گفتم: مولای من، امروز دو چیز برای من مشکل بود.

اول: آنکه غذای آنها را خود بر دوش مبارک حمل کردید.

دوم: آنکه با صدای تقلید از گوسفند بچه ها را می خندانید.

امام علی علیه السلام فرمودند: اولی برای رسیدن به پاداش، و دومی برای آن بود که وقتی وارد خانه یتیمان شدم آنها گریه می کردند، خواستم وقتی خارج می شوم، آنها هم سیر باشند و هم بخندند.

(شجره طوبی ص ۴۰۷ - و - دُرُّرُ المطالب)

فرهنگ پرهیز در روابط اجتماعی

طبق فرموده های امام علی علیه السلام جامعه اسلامی با فرهنگ پرهیز، و عدم اختلاط زن و مرد در بازار و خیابان باید اداره شود، که عامل سلامت نسل جوان و محیط اجتماعی است.

روزی امام علی علیه السلام از حال زار یتیمانی آگاه شد، به خانه برگشت و برنج و خرما و روغن فراهم کرده در حالی که آن را خود به دوش کشید، مرا اجازه حمل نداد، وقتی به خانه یتیمان رفتیم غذاهای خوش طعمی درست کرد و به آنان خوراند تا سیر شدند

روزی به حضرت امیر المومنین علی (علیه السلام) اطلاع دادند که زنان کوفه در مراکز تجاری و بازار رفت و آمد دارند، و شخصا به خرید و فروش می پردازند، امام علی علیه السلام در یک سخنرانی خطاب به مردم کوفه فرمودند: آیا حیاء ندارید و غیرت نمی ورزید که زن های شما به بازارها می روند و با جوانان قوی و خوش هیكل روبرو می شوند؟

(مَحْجَةُ البیضاء ج ۳ ص ۱۰۴)

اهتمام به نماز اول وقت

هنگامی که امام علی -علیه السلام- در جنگ صفین سرگرم نبرد بود، در میان هر دو صف کارزار، مراقب حرکت و وضعیت خورشید بود (تا ببیند چه وقت به وسط آسمان می رسد تا نماز ظهر را بخواند). ابن عباس عرض کرد: یا امیرالمؤمنین، این چه کاری است که می کنید؟ حضرت فرمودند: منتظر زوال هستم تا نماز بخوانیم. ابن عباس گفت: آیا حالا وقت نماز است با وجود اینکه سرگرم پیکار هستیم؟ امام فرمودند: جنگ ما با ایشان بر سر چیست؟ تنها به خاطر نماز است که با آنها نبرد می کنیم.

جوانمردی و سخاوت

زبیر بن عوام پسر عمه پیامبر صلی الله علیه و آله بود، مدتی پس از مرگ او، یکی از فرزندان او به حضور امام علی علیه السلام آمد و گفت: در دفتر حساب پدرم دیدم که پدرم از پدر تو (ابوطالب) چند هزار درهم طلبکار بوده است امام فرمودند: پدرت راستگو بود، آن مبلغ را دستور میدهم به تو بدهند. پس از مدتی فرزند زبیر به حضور امام آمد و عرض کرد: در حساب اشتباه کرده ام، موضوع به عکس بوده و پدر شما آن مبلغ را از پدر من طلب داشته است.

منبع:

<https://article.tebyan.net/217430/%D8%A7%D9%84>